

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 17Co/110/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6613219491
Dátum vydania rozhodnutia: 03. 07. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zita Nagypálová
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2019:6613219491.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zity Nagypálovej a sudcov Mgr. Dušana Ďuriana a JUDr. Ľubomíra Šablu ako členov senátu, v spore žalobcu C. N., nar. X. B. XXXX, bytom Na D. XXX/X, XXX XX T., zastúpený advokátom JUDr. Jánom Krnáčom, so sídlom Námestie SNP č. 70/36, XXX XX T., proti žalovanej Slovenská republika, v mene ktorej koná Generálna prokuratúra SR, so sídlom Štúra 2, 812 85 Bratislava, v konaní o zaplatenie 25 000,- € s príslušenstvom o odvolaní žalobcu a žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Lučenec č. k. 7C/73/2XX3-78 z 18. mája 2XX5, o odvolaní žalobcu proti dopĺňaciemu rozsudku Okresného súdu Lučenec č. k. 7C/73/2XX3-84 zo dňa 2. júla 2XX5, o odvolaní žalobcu proti dopĺňaciemu rozsudku Okresného súdu Lučenec č. k. 7C/73/2XX3-144 zo dňa 26. januára 2XX8 a odvolaní žalobcu proti opravnému uzneseniu Okresného súdu Lučenec č. k. 7C/73/2XX3-172 zo 7. augusta 2XX8, takto

rozhodol:

I. Rozsudok súdu prvej inštancie č. k.7C/73/2013-78 zo dňa 18.05.2015 v znení dopĺňacieho rozsudku č. k. 7C/73/2013-144 zo dňa 26.01.2018 a opravného uznesenia č.k.7C/73/2013-172 zo dňa 07.08.2018 - potvrdzuje vo výrokoch o povinnosti žalovanej zaplatiť žalobcovi 4.000,- eur a nahradiť trovy konania vo výške 1.515,92 eur

- potvrdzuje vo výroku o zamietnutí žaloby o 21.000,- eur

- zrušuje vo výroku o nároku žalovanej na plnú náhradu trov konania voči žalobcovi.

II. Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania.

III. Vec sp. zn. 17Co/223/2018 predloženú odvolaciemu súdu na rozhodnutie o odvolaní proti dopĺňaciemu rozsudku Okresného súdu Lučenec č.k.7C/73/2013-84 zo dňa 02.07.2015 vracia bez rozhodnutia ako bezdôvodne predloženú.

odôvodnenie:

1. Rozsudkom č. k. 7C/73/2013-78 z 18. mája 2015 súd prvej inštancie čiastočne vyhovel žalobe o zaplatenie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa § 17 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov (ďalej aj len „zákon č. 514/2003 Z. z.“) tak, že žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi 4 000,- € a nahradiť trovy konania pozostávajúce zo zaplateného súdneho poplatku vo výške 20,- € a trov právneho zastúpenia vo výške 1 495,92 € na účet právneho zástupcu žalobcu. Žalobu v časti o zaplatenie 20 000,- €, ako aj úroku z omeškania vo výške 8,75 % ročne od 19. marca 2013 z celej žalovanej pohľadávky 24 000,- € až do zaplatenia zamietol. Dopĺňacím rozsudkom č. k. 7C/73/2013-84 z 2. júla 2015 doplnil súd prvej inštancie výrok rozsudku zo dňa 18. mája 2015 o ďalší výrok, ktorým žalobu voči žalovanej v časti o zaplatenie 1 000,- € zamietol, pretože pôvodným rozhodnutím nevyčerpal celý predmet konania (žalobca si nárokoval náhradu nemajetkovej ujmy v sume 25 000,- € spolu s úrokom z omeškania, súd prvej inštancie priznal náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 4 000,- € a zamietol žalobu o náhradu nemajetkovej ujmy vo výške

20 000,- € a celého príslušenstva, o nároku vo výške 1 000,- € nebolo rozhodnuté). Doplnčiaci rozsudok č. k. 7C/73/2013-84 z 2. júla 2015 podľa obsahu spisu nebol podľa § 156 ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej aj „O. s. p.“) verejne vyhlásený a na základe tohto zistenia bol doplnčiaci rozsudok okresného súdu č. k. 7C/73/2013-84 uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 17Co/120/2016 zrušený a vec bola vrátená súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Po vrátení veci na ďalšie konanie vydal okresný súd v poradí druhý doplnčiaci rozsudok pod č. k. 7C/73/2013-144 dňa 26. januára 2018, ktorého písomné vyhotovenie sa líši od rozsudku vyhláseného verejne dňa 26. 01. 2018 v tom, že v písomnom vyhotovení doplnčacieho rozsudku absentuje verejne vyhlásený výrok o trovách konania v znení „žalovaná má právo na plnú náhradu trov konania voči žalobcovi. O výške trov konania bude rozhodnuté samostatným uznesením prvostupňového súdu po právoplatnosti tohto rozsudku“. Po zistení tejto vady Okresný súd Lučenec vydal opravné uznesenie č. k. 7C/73/2013-172 dňa 7. augusta 2018, ktorým opravil výrok doplnčacieho rozsudku č. k. 7C/73/2013-144 z 26. 01. 2018 tak, že tam vsunul výrok o nároku žalovanej na plnú náhradu trov konania voči žalobcovi tak, ako bol vyhlásený podľa zápisnice o verejnom vyhlásení rozsudku zo dňa 26. 01. 2018. O každom opravnom prostriedku proti označeným rozhodnutiam Okresného súdu Lučenec sa na Krajskom súde v Banskej Bystrici vedú samostatné konania pod sp. zn. 17Co/221/2018, 17Co/222/2018, 17Co/223/2018 a 17Co/110/2019.

1.1 Dôvody, pre ktoré súd prvej inštancie čiastočne vyhovel žalobe sú rozvedené len v rozsudku č. k. 7C/73/2013-78 z 18. mája 2015 tak, že si žalobca voči žalovanej nárokoval náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 25 000,- € spolu s 8,75 % ročným úrokom z omeškania z tejto sumy od 19. marca 2013 do zaplatenia na tom skutkovom základe, že uznesením vyšetrovateľa ÚJaKP OR PZ Lučenec z 30. 11. 2016 sp. zn. ORP-688/OVK-Lc-2006 bolo začaté trestné stíhanie a vznesené obvinenie voči N. N. staršiemu, N. N. mladšiemu a C. N. obvinených za spolupáchateľstvo trestného činu porušovania domovej slobody. Žalobca považuje toto rozhodnutie sa nezákonné v zmysle § 3 ods. 1 písm. a) zákona č. 514/2003 Z. z. zakladajúce jeho nárok na náhradu škody proti štátu z dôvodu, že rozsudkom Okresného súdu Zvolen č. k. 3T/60/2009-679 zo 07. 11. 2011 bol žalobca v plnom rozsahu oslobodený spod obžaloby pre trestný čin porušovania domovej slobody v spolupáchateľstve, keďže nebolo preukázané, že sa stal skutok, pre ktorý bol obžalovaný C. N. trestne stíhaný. Žalobca sa bránil proti uzneseniu o vznesení obvinenia sťažnosťou, ktorú Okresný prokurátor Zvolen uznesením z 03. 01. 2007 zamietol a dňa 22. 07. 2007 vyšetrovateľ Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Lučenci podal na Okresnú prokuratúru Zvolen návrh na podanie obžaloby. Okresná prokuratúra Zvolen podala obžalobu na Okresný súd Zvolen dňa 8. apríla 2009. Na základe týchto zistení súd prvej inštancie sám ustálil, že orgánom oprávneným konať v mene Slovenskej republiky v prejednávanej veci je Generálna prokuratúra Slovenskej republiky.

1.2 Vykonaným dokazovaním výsluchom strán sporu, svedkov a prečítaním listín súd prvej inštancie zistil, že žalobca bol v čase trestného stíhania hráčom, brankárom MFK Lokomotíva Zvolen v súťažiach tretej a štvrtej ligy a ako 21 ročný už vykonával činnosť futbalového brankára na poloprofesionálnej báze. V dôsledku stresu zo začatého a prebiehajúceho trestného stíhania dochádzalo u žalobcu k rôznym zdravotným komplikáciám ako boli hnačky a zlý spánok, nesústredenosť počas tréningov a zápasov a výsledkom nekoncentrovanosti žalobcu boli chyby pri výkone povolania brankára, ktoré dovtedy nerobieval. Pre nedostatočné výkony vo futbale už žalobca nevládal hradiť náklady na živobytie iba z futbalu, preto sa rozhodol v čase dovolenky v Taliansku tam zostať pracovať a žiť. V čase odchodu žalobcu do Talianska už platnú zmluvu s futbalovým klubom v Žiari nad Hronom žalobca nemal uzavretú. Táto skončila v roku 2010. Pri výkone práce vo futbalovom klube v Žiari nad Hronom žalobca dosahoval príjem okolo 800,- €, s prémiami za vyhraté zápasy aj 1 000,- € (bez uvedenia, či ide o príjem mesačný alebo ročný - poznámka odvolacieho súdu). Za rozhodujúce kritérium pri rozhodovaní o výške náhrady nemajetkovej ujmy považoval súd prvej inštancie dĺžku trestného konania 5 rokov a prihliadol na žalobcom udávané príjmy, ktoré neboli žalovanou stranou spochybňované, ako aj na intenzitu trestného konania, ktoré nezaťažovalo žalobcu v priebehu celého roka. Žalobca sa zúčastnil úkonov trestného konania v roku 2007 ako obvinený pri výsluchu a pojednávaní v roku 2009 celkovo dvakrát, v roku 2010 celkovo dvakrát a v roku 2011 len trikrát. Súd prvej inštancie usúdil, že takto vedené trestné konanie a vykonávanie úkonov, ktoré prebiehali celkovo menej intenzívne mali vplyv na psychiku žalobcu pri jeho výsledkoch v poloprofesionálnom športe, avšak na jeho celkovú kariéru mohli pôsobiť aj iné faktory okrem trestného stíhania. S poukazom na 5 rokov trvajúce trestné stíhanie žalobcu priznal súd prvej inštancie žalobcovi náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 4 000,- €, ku ktorej dospel výpočtom 5x 800,- € (800,- € - žalobcom udávaný príjem) a vo zvyšku žalobu o náhradu nemajetkovej ujmy zamietol. Sumu 4 000,- € považoval súd prvej inštancie za primerané finančné zadosťučinenie v dôsledku spôsobeného zásahu orgánom verejnej moci do jeho osobnostnej integrity.

1.3 Nárok na úroky z omeškania z náhrady nemajetkovej ujmy žalobcovi podľa názoru súdu prvej inštancie nevznikol. Žalovaná nemohla mať vedomosť o výške žalobcovi patriacej náhrady nemajetkovej ujmy, keď zákon č. 514/2003 Z. z. ani iný zákon neobsahuje presný spôsob výpočtu tejto sumy a náhradu priznáva súd podľa svojej úvahy v súlade v čase rozhodnutia účinným ustanovením § 136 O. s. p.

1.4 Ak výška plnenia závisela od úvahy súdu, vznikol žalobcovi podľa názoru súdu prvej inštancie nárok na náhradu trov konania podľa § 142 ods. 3 O. s. p. v plnom rozsahu. Základná sadzba tarifnej odmeny advokáta sa určila podľa výšky priznaného plnenia.

2. Rozhodnutia súdu prvej inštancie napadli odvolaním žalobca v časti, ktorej bola jeho žaloba zamietnutá o zaplatenie 21 000,- € a rozhodnuté o trovách konania a žalovaná v časti o uložení jej povinnosti zaplatiť žalobcovi 4 000,- € náhrady nemajetkovej ujmy a závislom výroku o trovách konania. Výrok o zamietnutí žaloby v časti príslušenstva nebol odvolaním žalobcu dotknutý.

3. Odvolanie žalobcu podané na Okresný súd Lučenec ešte 03. 07. 2015 sa opieralo o odvolacie dôvody vymedzené v § 205 ods. 2 písm. a), b), c), d) a f) Občianskeho súdneho poriadku. Za vadu konania v zmysle § 205 ods. 2 písm. a) Občianskeho súdneho poriadku žalobca považoval nesprávny procesný postup súdu prvej inštancie, ktorý nerozhodol o celom predmete sporu. Ak si žalobca uplatňoval náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 25 000,- € a súd mu priznal náhradu vo výške 4 000,- € a zamietol uplatnený nárok len vo výške 20 000,- €, o predmete konania v rozsahu 1 000,- € opomenul rozhodnúť, čím súd podľa názoru žalobcu odňal žalobcovi možnosť konať pred súdom, čo je dôvodom na zrušenie rozhodnutia podľa § 221 ods. 1 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku. Inú vadu konania podľa § 205 ods. 2 písm. b) Občianskeho súdneho poriadku žalobca v odvolaní nekonkretizoval. Opakovaním a zdôrazňovaním už v žalobe tvrdených skutočností o tom, akým spôsobom zasiahlo nezákonne vedené trestné stíhanie žalobcu do jeho osobnostných práv vytykal žalobca súdu prvej inštancie, že z vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, keď následky nezákonného trestného stíhania u žalobcu bagatelizoval. Žalobca nepoukázal na žiaden konkrétny dôkaz, ktorý navrhol a súd prvej inštancie nevykonal, aby bol naplnený odvolací dôvod podľa § 205 ods. 2 písm. c) O. s. p. Nesprávne právne posúdenie veci videl žalobca v priznanej výške náhrady nemajetkovej ujmy. Súd prvej inštancie sa stotožnil s názorom žalobcu, že mu vznikol nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v súvislosti s nezákonne vznesením obvinenia a následným trestným stíhaním, v dôsledku ktorého vznikla u žalobcu ujma značného rozsahu, pri ktorej konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením. Žalobca sa od orgánov štátu nedočkal žiadneho zadosťučinenia ani ospravedlnenia. Žalobca bol stíhaný pre závažný trestný čin, za spáchanie ktorého bolo možné uložiť trest odňatia slobody na dobu 1 až 5 rokov. Trestné stíhanie zasiahlo žalobcu vo všetkých sférach jeho života a poškodilo ho do takej miery, že nastali u neho vážne následky a problémy, s ktorými sa nedokáže definitívne vysporiadať, zaťažuje ho podlomená psychika, pocit nespravodlivosti, krivdy, či nedôvery, ktoré nevymizli ani oslobodzujúcim rozsudkom. Žalobca bol pred vznesením obvinenia vážnym a poctivým občanom, verejne známou osobou, profesionálnym športovcom žijúcim čestným a usporiadaným spôsobom života v okresnom meste s počtom obyvateľov 50 000, avšak po vznesení obvinenia zmenili ľudia pohľad na žalobcu, prestali mu veriť, bola narušená jeho povesť a dobré meno. Tieto argumenty žalobcu súd prvej inštancie dostatočne neakceptoval. Názor súdu, že ak trestné stíhanie prebiehalo liknavo a jednotlivé úkony trestného konania trvali vždy len časť jedného dňa, nebol zásah do osobnostných sfér žalobcu intenzívny, nepovažuje žalobca za správny. Nepriaznivé zásahy a pôsobenie obvinenia a nezákonného trestného stíhania existovali a dopadali do osobnostnej sféry a života žalobcu počas celého trestného konania, nielen počas jednotlivých úkonov trestného stíhania týkajúcich sa bezprostredne žalobcu. Okolie či verejnosť nerozlišovala, resp. neobmedzovala komentovanie či šírenie rôznych tvrdení ohľadom tejto kauzy len na obdobie vykonávania úkonov trestného konania. Na žalobcu ťaživo doliehala aj doručovanie rozhodnutí a súvisiacej korešpondencie či fakt, že trestné stíhanie trvalo neúmerne dlhú dobu. Súd prvej inštancie akceptoval argumenty žalobcu o vplyve trestného stíhania na jeho psychický a osobnostný stav, ale neprihliadol na ne pri stanovení výšky náhrady nemajetkovej ujmy. Podľa dôvodov rozsudku určujúcim faktorom pre stanovenie výšky nemajetkovej ujmy boli okolnosti a priebeh (najmä dĺžka) nezákonného trestného stíhania. V čase vznesenia obvinenia mal žalobca 22 rokov. Nikdy predtým ani potom nemal skúsenosť a nebol konfrontovaný s trestným obvinením a stíhaním, preto nevedel, čo môže očakávať od tejto situácie. Počas obdobia trestného stíhania nemohol žalobca plnohodnotne žiť, venovať sa aktívnej športovej činnosti plniacej aj funkciu zárobkovú, nemohol zastávať úlohu a funkciu syna či priateľa, pretože ho trestné stíhanie po fyzickej a psychickej stránke poznamenalo. V rozhodnom období bol žalobca postihnutý nechutenstvom, úzkosťou, zvýšenou nervozitou, poruchami koncentrácie a stavom napätia. U žalobcu prevažoval najmä

pocit poníženia, pretože on ako čestný a citlivý človek sa nevedel vnútorne vyrovnáť so vzniknutou situáciou. V období rokov 2005 až 2011 sa nemohol žalobca výkonu dráhu profesionálneho športovca (futbalového brankára) venovať tak, ako to očakával on sám a jeho klub. Žalobca v konaní preukázal, že trestné stíhanie zasiahlo do mena a morálnej integrity žalobcu. Trestným stíhaním utrpela povest žalobcu. Zo strany okolia spoluhráčov v klube, rodiny a priateľov, známych či tretích osôb musel žalobca čeliť negatívnym poznámkam, vyjadreniam a prejavom, okolie sa k nemu správalo so zvýšenou opatrnosťou. Osoba žalobcu bola počas trestného stíhania preverovaná a dokumentovaná aj u orgánov mesta a štátu formou rôznych dožiadaní, správ a hodnotení, čo aj u týchto orgánov a ich pracovníkov navodzovalo, že žalobca nie je bezúhonnou, čestnou osobou, keď je stíhaný za násilný trestný čin. Vzhľadom na výrazne negatívny dopad obvinenia na osobu žalobcu má byť náhrada nemajetkovej ujmy priznaná žalobcovi v celej uplatnenej výške. Účinky zrušenia uznesenia o vznesení obvinenia nastali právoplatnosťou rozsudku, ktorým bol žalobca oslobodený spod obžaloby. Ujmu, ktorú pocítil žalobca v dôsledku nezákonného trestného stíhania by ako ujmu pociťoval každý. Štát sa zodpovednosti za škodu spôsobenú začatím trestného stíhania, ktoré neskončilo právoplatným odsudzujúcim rozhodnutím súdu zbaviť nemôže. Žalovaná od počiatku popierala nárok žalobcu. Dobrovoľne ho napriek žiadosti poškodeného o predbežné prerokovanie nároku neuspokojila. Za danej situácie považoval žalobca uplatnenie úroku z omeškania ako sankčného postihu za nesplnenie si povinností uspokojiť nárok poškodeného žalobcu v zákonom stanovenej lehote za dôvodné. Žalobca navrhol zmeniť rozsudok súdu prvej inštancie tak, aby bola žalobcovi priznaná náhrada nemajetkovej ujmy aj v časti 21 000,- € a zmeniť výrok o trovách konania výpočtom odmeny advokáta zo sumy 25 000,- €.

3.1 V odvolaní proti dopĺňaciemu rozsudku č. k. 7C/73/2013-84 vytýkal žalobca súdu prvej inštancie, že sa nemal možnosť zúčastniť verejného vyhlásenia rozsudku z dôvodu neoznámenia termínu verejného vyhlásenia rozsudku žalobcovi (jeho zástupcovi) a zopakoval, že sa domáha zmeny rozsudku súdu prvej inštancie z 18. mája 2015 tak, že žalobe bude vyhovieť v rozsahu uplatňovaného nároku náhrady nemajetkovej ujmy 25 000,- €.

3.2 Žalobca napadol odvolaním aj v poradí druhý dopĺňací rozsudok súdu prvej inštancie pod č. k. 7C/73/2013-144 z 26. 01. 2018 z rovnakých dôvodov ako bolo uvedené v odvolaní proti čiastočne vyhovujúcemu rozsudku okresného súdu. Okrem toho namietal, že dopĺňací rozsudok nespĺňa obsahové kritériá a náležitosti vymedzené v § 220 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej aj „C. s. p.“), keď dopĺňací rozsudok odôvodnil súd prvej inštancie iba procesnou situáciou a usmernením odvolacieho súdu, avšak po vecnej stránke zamietnutie žaloby v zostávajúcej časti nároku vôbec nezodôvodňoval, čím žalobcovi odňal právo konať pred súdom a zasiahol do jeho práva na spravodlivý proces. Žalobca doplnil, že si súd prvej inštancie v konaní nespĺnil svoju procesnú povinnosť a nedodrжал zákonom predpísaný postup podľa § 181 ods. 2 C. s. p. V nedodržaní postupu podľa § 181 C. s. p. (bývalého ustanovenia § 118 ods. 2 O. s. p.) videl žalobca vadu, ktorá so zreteľom na individuálne okolnosti prejednávanej veci viedla k zmareniu účelu sledovaného týmto zákonným ustanovením a poukázal v tomto smere aj na rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3MCdo/18/2010 a 3Cdo/236/2010. Navrhol dopĺňací rozsudok súdu prvej inštancie zrušiť.

3.3 Po doručení opravného uznesenia Okresného súdu Lučenec č. k. 7C/73/2013-172, ktorým opravil súd prvej inštancie výrok svojho dopĺňacieho rozsudku zo dňa 26. 01. 2018 s odkazom na § 224 Civilného sporového poriadku doručil žalobca v 15 dňovej lehote od doručenia uznesenia napriek poučeniu Okresnému súdu Lučenec, že proti tomuto uzneseniu odvolanie prípustné nie je, konajúcemu súdu písomné podanie označené ako Odvolanie, sťažnosť a vyjadrenie voči opravnému uzneseniu, v ktorom zopakoval procesný postup súdu prvej inštancie pri vydávaní rozhodnutí v tejto veci a poukázal na nedokonalosť a protirečivosť Civilného sporového poriadku, ktorý v § 357 písm. f) pripúšťa odvolanie proti uzneseniu súdu prvej inštancie o návrhu na opravu chýb v písaní a počítaní a iných zrejmych nesprávostiach okrem odôvodnenia, ale nie voči uzneseniu o oprave chýb. Súd prvej inštancie vyhlásil výrok o nároku žalovanej na náhradu trov konania v dopĺňacom rozsudku č. k. 7C/73/2013-144, ktorý však absentoval v písomnom vyhotovení dopĺňacieho rozsudku, voči ktorému bolo prípustné odvolanie ako riadny opravný prostriedok a žalobca právo podať opravný prostriedok proti dopĺňaciemu rozsudku aj využil. Reparačným postupom súdu prvej inštancie, ktorý výrok o nároku žalovanej na náhradu trov konania voči žalobcovi vložil do dopĺňacieho rozsudku opravným uznesením bola žalobcovi odňatá možnosť konať pred súdom z dôvodu zamedzenia možnosti podať opravný prostriedok, čím došlo mimo iného k porušeniu článku 6 Dohovoru o ochrane základných ľudských práv a slobôd a príslušných ustanovení Ústavy SR, najmä práva na spravodlivé súdne konanie. Pre nedostatok odôvodnenia sa uznesenie súdu prvej inštancie javí ako nepreskúmateľné. Kým rozsudok okresného súdu z 18. mája 2015 priznáva plnú náhradu trov konania žalobcovi aplikujúc ustanovenie § 142 ods. 3 O. s. p., opravné uznesenie k dopĺňaciemu rozsudku naopak priznáva právo na plnú náhradu trov konania žalovanej voči

žalobcovi. Nesprávny procesný postup súdu prvej inštancie mal za následok, že o odvolaní žalobcu proti rozhodnutiu vo veci samej nemohol odvolací súd rozhodnúť počas niekoľkých rokov. I keď Civilný sporový poriadok ustanovenie adekvátne § 142 ods. 3 O. s. p. neobsahuje, žalobca má za to, že je naďalej zákonné a spravodlivé rozhodnúť o trovách konania tak, že mu bude priznaná plná náhrada trov konania z dôvodu, že v základe nároku uspel a jeho čiastočný neúspech je spojený iba s tým, že výška náhrady nemajetkovej ujmy závisela od úvahy súdu.

4. Žalovaná v odvolaní proti rozsudku súdu prvej inštancie č. k. 7C/73/2013-78 z 18. mája 2015 vytýkala okresnému súdu nesprávne zistený skutkový stav podľa § 205 ods. 2 písm. d) O. s. p. a nesprávne právne posúdenie veci podľa § 205 ods. 2 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku. Výtku nesprávne zisteného skutkového stavu a právneho posúdenia veci vzťahovala žalovaná k rozhodnutiu súdu konať vo veci náhrady škody proti Slovenskej republike s Generálnou prokuratúrou Slovenskej republiky, o ktorej odvolateľka tvrdila, že nie je vecne pasívne legitimovaná v spore. Názor súdu prvej inštancie, že napriek žiadosti o predbežné prerokovanie nároku adresovanej Ministerstvu vnútra Slovenskej republiky má v mene Slovenskej republiky v spore konať Generálna prokuratúra SR z dôvodu, že prokurátor zamietol sťažnosť žalobcu proti uzneseniu o vznesení obvinenia a zároveň podal v trestnej veci obžalobu príslušnému súdu, nie je správny. S poukazom na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky z 13. 11. 2013 sp. zn. II. ÚS 163/2013 uvádzala, že nie v každom prípade možno považovať uznesenie o vznesení obvinenia za nezákonné rozhodnutie, ak začaté trestné stíhanie neskončilo odsúdením obvineného. Vznesenie obvinenia pre trestný čin konkrétnej osobe nie je rozhodnutím o vine, ale opatrením smerujúcim k tomu, aby orgány činné v priebehu trestného konania zistili skutkový stav. Pre vznesenie obvinenia, resp. k záveru o spáchaní trestného činu určitou osobou stačí vyšší stupeň pravdepodobnosti, ktorý musí byť konkrétne zistenými skutočnosťami dostatočne odôvodnený. V prípade žalobcu zistené skutočnosti a dôkazy postačovali na vznesenie obvinenia jeho osobe, preto žalovaná považuje uznesenie vyšetrovateľa ÚJaKP OR PZ Lučenec zo dňa 30. 11. 2006 sp. zn. ORP-688/OVK-Lc-2006 za zákonné. Názor žalovanej podporuje aj skutočnosť, že súd obžalobu prijal, čo znamená, že mlčky konštatoval, že prípravné konanie predchádzajúce podaniu obžaloby bolo lege artis. To, že súdy konanie žalobcu, jeho brata a otca (spoločne obvinených) nevyhodnotili ako trestný čin ešte neznamená, že sa na mieste činu nenachádzali a svojim postojom začatie trestného stíhania nevyvolali.

4.1 Žalobcom tvrdenú nemajetkovú ujmu nepovažuje žalovaná za preukázanú. Vypočutí svedkovia v konaní predniesli len svoje subjektívne názory. Žalobca vplyv trestného stíhania na svoj zdravotný stav zdravotným záznamom nepreukázal. Taktiež uviedol, že sa nepamätá, že by mu zanikli nejaké kamarátske, resp. partnerské vzťahy, skôr sa mu kamaráti snažili pomôcť. Na písomné vyhlásenia Z.. A. Q. a P.. Z. R. súd prihliadnuť nemal z dôvodu, že neboli poučení ako svedkovia o povinnosti vypovedať pravdu a nič nezamlčať. Nebolo preukázané ani zhoršenie výkonov žalobcu ako futbalového brankára a v konečnom dôsledku ani ukončenie kariéry brankára v súvislosti s trestným konaním. Oslobodenie spod obžaloby je podľa názoru žalovanej dostatočným satisfakčným prostriedkom pre žalobcu a priznanie náhrady nemajetkovej ujmy nie je dôvodné.

4.2 Za titul nároku na náhradu škody v prejednávanej veci označil žalobca nezákonné rozhodnutie - uznesenie o vznesení obvinenia vyšetrovateľom OR PZ SR Lučenec pod sp. zn. ORP-688/OVK-Lc-2006 z 30. 11. 2006. Uznesenie o vznesení obvinenia je účinné a vykonateľné už jeho vydaním bez ohľadu na to, kedy ho prokurátor obdrží, preto jeho účinkom, ktoré nastali už jeho vydaním nemôže v tomto štádiu zabrániť a už vôbec nie škodu spôsobiť prokurátor, ktorý sa na jeho vydaní žiadnym spôsobom nepodieľal, nič pri jeho vydaní neopomenul a preto ani škodu spôsobiť nemohol. Podľa § 27b ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. zodpovednosť za škodu spôsobenú rozhodnutiami, ktoré boli vydané pred nadobudnutím účinnosti novely zákona č. 514/2003 Z. z. uskutočnenej zákonom č. 477/2008 Z. z. sa spravuje predpismi účinnými do 31. 12. 2008. Podľa § 4 ods. 1 písm. f) zákona č. 514/2003 Z. z. v znení účinnom do 31. 12. 2008 mohli v prípade, ak škoda vznikla rozhodnutím v trestnom konaní v mene štátu konať tri orgány verejnej moci - Ministerstvo vnútra SR, Ministerstvo spravodlivosti SR a Generálna prokuratúra SR. Žiadateľovi bolo ustanovením § 4 ods. 1 písm. k) zákona č. 514/2003 Z. z. v znení účinnom do 31. 12. 2008 dané právo výberu z troch orgánov verejnej moci, ktoré mohli v mene Slovenskej republiky konať. Žalobca toto právo uplatnil a žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody doručil Ministerstvu vnútra Slovenskej republiky.

4.3 Súd prvej inštancie sa pri rozhodovaní o návrhu na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci a náhradu nemajetkovej ujmy nedostatočne vysporiadal s existenciou nezákonného rozhodnutia o vznesení obvinenia, keď riadne neskúmal, či v čase vydania uznesenia o vznesení obvinenia C. N. boli na jeho obvinenie splnené zákonné predpoklady, preto žalovaná navrhuje,

aby odvolací súd zrušil rozsudok súdu prvej inštancie a vec mu vrátil na ďalšie konanie. V prípade, ak odvolací súd potvrdí napadnutý rozsudok, navrhol vysloviť vo výroku potvrdzujúceho rozsudku odvolacieho súdu prípustnosť dovolania na otázku zásadného právneho významu, za ktorú označila oprávnenosť konať v mene štátu s prihliadnutím na aplikáciu ustanovenia § 4 ods. 1 a ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z.

5. Vyjadrenie žalobcu na odvolanie žalovaného je opakovaním dôvodov, pre ktoré sa žalobca domáha zmeny rozsudku súdu prvej inštancie. K námietke žalovanej, že súd prvej inštancie arbitrárnym spôsobom stanovil, že zastupujúcim orgánom žalovanej v predmetnom konaní je Generálna prokuratúra SR, hoci vec patrí do oblasti verejnej moci v pôsobnosti viacerých orgánov žalobca uviedol, že zmena právnej úpravy zodpovednosti za škodu spôsobenej pri výkone verejnej moci upravená zákonom č. 514/2003 Z. z. vykonaná zákonom č. 412/2012 Z. z. účinná od 01. 01. 2013 mala zrejme za cieľ ustáliť zastupujúci orgán štátu v závislosti od zistenia a posúdenia otázok týkajúcich sa toho, či v rámci trestného stíhania bola žalobcom podaná sťažnosť voči rozhodnutiu o vznesení obvinenia a ktorý orgán a akým spôsobom o takejto sťažnosti rozhodol. Súd prvej inštancie dostatočne vysvetlil svoj postup, keď za orgán konajúci v mene Slovenskej republiky určil Generálnu prokuratúru SR.

6. Žalovaná podala vyjadrenie len k odvolaniu žalobcu proti dopĺňaciemu rozsudku súdu prvej inštancie z 26. 01. 2018 č. k. 7C/73/2013-144, v ktorom uviedla, že postup súdu prvej inštancie pri vydaní dopĺňacieho rozsudku bol v súlade s procesnoprávnou úpravou. Dopĺňací rozsudok obsahuje dostatok skutkových a právnych záverov a skutočnosť, že sa žalobca s názorom súdu vo veci samej nestotožňuje nepostačuje sama o sebe na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého dopĺňacieho rozsudku. Podstatným pre rozhodnutie o celom predmete sporu v konaní o náhradu škody bude rozhodnutie o odvolaní vo veci samej, čo s najväčšou pravdepodobnosťou bude mať vplyv aj na dopĺňací rozsudok. Navrhol dopĺňací rozsudok ako vecne správny potvrdiť.

7. Konanie na súde prvej inštancie začalo 23. 10. 2013 za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku. Podľa § 470 ods. 1, 2 C. s. p. prejednal odvolací súd vec podľa ustanovení Civilného sporového poriadku, ktorý sa v zmysle tohto prechodného ustanovenia aplikuje aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Správnosť postupu a rozhodnutia súdu prvej inštancie preskúmal odvolací súd bez nariadenia odvolacieho pojednávania z dôvodu, že pre rozhodnutie vo veci nebolo potrebné doplniť ani zopakovať dokazovanie vykonané súdom prvej inštancie, keď skutkový stav zistil súd prvej inštancie správne a to len z hľadiska odvolacích dôvodov vymedzených v odvolaní žalobcu a žalovanej, ktorými bol odvolací súd viazaný aj podľa § 212 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku v znení účinnom ku dňu podania odvolaní stranami sporu a je viazaný aj podľa § 380 ods. 1 C. s. p. vo vzťahu k odvolaniam žalobcu podaným proti dopĺňaciemu rozsudku Okresného súdu Lučenec č. k. 7C/73/2013-144 a opravnému uzneseniu č. k. 7C/73/2013-172. Vady, týkajúce sa procesných podmienok, na ktoré musí podľa § 380 ods. 2 C. s. p. odvolací súd prihliadnuť, aj keď neboli v odvolacích dôvodoch uplatnené, odvolací súd nezistil. Po prejednaní veci bez nariadenia odvolacieho pojednávania dospel odvolací súd k názoru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie vo veci samej v znení dopĺňacieho rozsudku zo dňa 26. 01. 2018 je vecne správne, preto v tejto časti rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1, 2 C. s. p. potvrdil. O trovách konania rozhodol súd prvej inštancie v rozpore s ustanoveniami Občianskeho súdneho poriadku a Civilného sporového poriadku dvakrát protichodnými výrokmi. Vecne správny výrok o trovách konania v rozsudku č. k. 7C/73/2013-78 zo dňa 18. mája 2015 bol potvrdený odvolacím súdom podľa § 387 ods. 1, 2 C. s. p. a duplicitný nesprávny výrok v dopĺňacom rozsudku č. k. 7C/73/2013-144 z 26. 01. 2018 zrušený podľa § 389 ods. 1 písm. d) Civilného sporového poriadku.

8. Pre zrozumiteľnosť rozhodnutia odvolacieho súdu je potrebné uviesť, že o každom opravnom prostriedku proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie sa vedie na odvolacom súde samostatné konanie pod samostatnou spisovou značkou. Súd prvej inštancie postupoval pri vydávaní rozhodnutí vo veci zmätočne a nesústredene, v dôsledku čoho existujú štyri rôzne rozhodnutia napadnuté odvolaním strán sporu, čo sa prejavilo aj v evidencii jednej a tej istej veci na odvolacom súde. Pod sp. zn. 17Co/221/2018 rozhoduje odvolací súd o odvolaní žalobcu a žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Lučenec č. k. 7C/73/2013-78 z 18. mája 2015. Odvolací súd už vo veci na základe odvolaní žalobcu a žalovanej rozhodoval v roku 2017, keď uznesením č. k. 17Co/120/2016-133 zrušil prvý dopĺňací rozsudok Okresného súdu Lučenec č. k. 7C/73/2013-84 z 02. 07. 2015 a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. V roku 2017 nebolo rozhodnuté o odvolaní strán sporu proti rozsudku zo dňa 18. mája 2015, iba o zrušení dopĺňacieho rozsudku z 02. 07. 2015. Po vrátení veci na ďalšie konanie vydal

súd prvej inštancie v poradí druhý doplnčiaci rozsudok pod č. k. 7C/73/2013-144 dňa 26. 01. 2018, ktorý napadol odvolaním žalobca. Hoci odvolanie proti doplnčiacemu rozsudku z 02. 07. 2015 bolo odvolacím súdom vybavené pod sp. zn. 17Co/120/2016 súd prvej inštancie opätovne predložil vec na rozhodnutie krajskému súdu aj na rozhodnutie o odvolaní žalobcu proti doplnčiacemu rozsudku č. k. 7C/73/2013-84 z 02. 07. 2015 a táto vec sa zapísala na krajskom súde pod sp. zn. 17Co/223/2018. Doplnčiaci rozsudok č. k. 7C/73/2013-84 už bol zrušený odvolacím súdom, neexistuje, preto nie je možné opätovne rozhodovať o tom istom opravnom prostriedku žalobcu. Výrokom III. tohto rozhodnutia vyjadril odvolací súd, že o tom istom odvolaní proti prvému doplnčiacemu rozsudku okresného súdu dvakrát konať nemôže. Vec bola vrátená okresnému súdu bez opätovného rozhodnutia ako bezdôvodne predložená.

8.1 Súd prvej inštancie pochybil aj pri vydaní druhého doplnčacieho rozsudku, ktorý verejne vyhlásil dňa 26. 01. 2018 v znení dvoch výrokov: „súd žalobu voči žalovanej v časti o zaplatenie 1 000,- € zamietá a žalovaná má právo na plnú náhradu trov konania voči žalobcovi. O výške trov konania bude rozhodnuté samostatným uznesením prvostupňového súdu po právoplatnosti tohto rozsudku“. V písomnom vyhotovení doplnčacieho rozsudku opomenul okresný súd uviesť nadbytočný druhý výrok o trovách konania a toto svoje pochybenie sa snažil napraviť opravným uznesením č. k. 7C/73/2013-172 zo 7. augusta 2018. Napriek tomu, že súd prvej inštancie poučil strany sporu, že proti opravnému uzneseniu odvolanie prípustné nie je, odvolací súd podrobil prieskumu aj toto rozhodnutie okresného súdu z dôvodu, že druhý nadbytočný výrok o trovách konania bol verejne vyhlásený súdom prvej inštancie spolu s doplnčacím rozsudkom, vyhláseným rozsudkom podľa § 219 ods. 4 C. s. p. je súd viazaný len čo ho vyhlási a odvolací súd podľa § 379 písm. a) Civilného sporového poriadku nie je viazaný rozsahom odvolania v prípadoch, ak ide o závislý výrok na rozhodnutí napadnutom odvolaním. Znamená to, že aj v prípade, ak by žalobca nepodal odvolanie proti opravnému uzneseniu súdu prvej inštancie, musel by odvolací súd skúmať správnosť rozhodnutia súdu prvej inštancie o trovách konania, pretože výrok o trovách konania je závislým výrokom na rozhodnutí o veci samej. Je teda bez významu, akým spôsobom napravil súd prvej inštancie zlyhanie pri písomnom vyhotovení druhého doplnčacieho rozsudku.

9. Nesprávny procesný postup súdu prvej inštancie znemožňujúci strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces je dôvodom na zrušenie rozhodnutia prvoinštančného súdu, len ak tento nedostatok nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom. Odvolací dôvod podľa § 205 ods. 2 písm. a) Občianskeho súdneho poriadku a podľa § 365 ods. 1 písm. b) Civilného sporového poriadku dával žalobca do súvislosti práve s nesprávnym procesným postupom súdu prvej inštancie. Odvolací súd svojím rozhodnutím nedostatky v konaní okresného súdu napravil, preto už dôvod na zrušenie rozhodnutí súdu prvej inštancie podľa § 389 ods. 1 písm. b) Civilného sporového poriadku neexistuje.

10. Pod odňatím možnosti konať pred súdom v zmysle § 221 ods. 1 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku, za účinnosti ktorého súd prvej inštancie vo veci konal a rozhodoval rozsudkom vo veci samej sa rozumel taký nesprávny procesný postup súdu priečiaci sa zákonu alebo inému všeobecne záväznému právnomu predpisu, ktorým sa účastníkovi znemožnila realizácia tých jeho procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznával za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. Zákon v žiadnom zo svojich ustanovení pojem odňatie možnosti konať pred súdom bližšie nešpecifikoval. Vo všeobecnosti sa pod odňatím možnosti konať pred súdom chápal taký postup súdu, ktorý znemožnil účastníkovi konania realizáciu konkrétnych procesných práv a právom chránených záujmov, ktoré by inak účastník konania mohol pred súdom uplatniť a z ktorých bol vylúčený len v dôsledku nesprávneho postupu súdu. Vždy muselo ísť o znemožnenie realizácie konkrétnych procesných práv, (napríklad právo predniesť alebo doplniť svoje návrhy, zúčastniť sa pojednávania, vyjadriť sa k veci, právo označiť navrhované dôkazné prostriedky, vyjadriť sa k návrhom na dôkazy, právo zhrnúť na záver pojednávania svoje návrhy). Žalobca nekonkretizuje, ktoré práva priznané mu Občianskym súdnym poriadkom alebo Civilným sporovým poriadkom mu boli nesprávnym procesným postupom súdu prvej inštancie (okrem možnosti podať opravný prostriedok proti opravnému uzneseniu) odňaté. Vylúčenie žalobcu z možnosti byť prítomný pri verejnom vyhlásení prvého doplnčacieho rozsudku Okresného súdu Lučenec č. k. 7C/73/2013-84 bolo napravené tým, že odvolací súd tento doplnčiaci rozsudok okresného súdu zrušil uznesením sp. zn. 17Co/120/2016. Neobstojí ani výtku žalobcu v odvolaní proti druhému doplnčiacemu rozsudku okresného súdu, že súd prvej inštancie nedodrжал postup podľa § 181 ods. 2 C. s. p. uviesť predbežné právne posúdenie veci z dôvodu, že doplnčacím rozsudkom č. k. 7C/73/2013-144 z 26. 01. 2018 odstránil súd prvej inštancie iba počítaciu chybu, ktorej sa dopustil tým, že rozsudkom vo veci samej č. k. 7C/73/2013-78 z 18. mája 2015 nevyčerpal celý predmet sporu, keď z uplatnených 25 000,-

€ priznal žalobcovi 4 000,- € a žalobu zamietol nie o 21 000, €, ale len o 20 000,- €. Okrem toho sám Najvyšší súd SR pri výklade § 118 ods. 2 O. s. p. korigoval svoj predchádzajúci názor napr. v rozhodnutí sp. zn. 3Cdo/1376/2015 tak, že porušenie tejto povinnosti nemá za následok odňatie možnosti konať pred súdom. Bezdôvodne žalobca vytýka súdu prvej inštancie aj nedostatok formálnych náležitostí doplnacieho rozsudku zo dňa 26. 01. 2018, keď účelom a zmyslom tohto rozhodnutia bolo iba formálne vyčerpať celý predmet konania. Vysvetlenie, prečo považoval súd prvej inštancie za dôvodný nárok na náhradu nemajetkovej ujmy u žalobcu len vo výške 4 000,- € bez príslušenstva obsahuje rozsudok vo veci samej zo dňa 18. mája 2015, ktorý formálne zodpovedá v tom čase účinnému ustanoveniu § 157 Občianskeho súdneho poriadku, je dostatočne a zrozumiteľne odôvodnený.

11. Žalovaná v odvolaní proti rozsudku vo veci samej namietala nedostatok vecnej pasívnej legitímácie Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky v konaní o náhradu škody podľa zákona č. 514/2003 Z. z. 11.1 Označenie správneho štátneho (ústredného) orgánu, ktorý koná za štát v rozsahu svojej pôsobnosti nie je otázkou pasívnej vecnej legitímácie strany sporu. Zodpovedným subjektom za škodu spôsobenú orgánom verejnej moci pri výkone verejnej moci je vždy štát, čo je výslovne zakotvené v § 1 písm. a) zákona č. 514/2003 Z. z. Štát je právnickou osobou. Konanie za štát za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku upravoval § 21 ods. 4 tohto zákona tak, že za štát pred súdom koná štátny orgán v rozsahu pôsobnosti ustanovenej osobitnými predpismi alebo právnická osoba, ktorá je oprávnená podľa osobitného predpisu. Postup súdu prvej inštancie, ktorý prípisom z 10. septembra 2014 oznámil žalobcovi, Ministerstvu vnútra Slovenskej republiky a Generálnej prokuratúre SR, že v konaní bude pokračovať so žalovanou Slovenskou republikou, za ktorú môže konať len Generálna prokuratúra SR Bratislava bol správny a zodpovedajúci ustanoveniam Občianskeho súdneho poriadku a zákona č. 514/2003 Z. z. Otázkou, ktorý orgán verejnej moci je oprávnený konať v mene štátu po nadobudnutí účinnosti zákona č. 412/2012 Z. z., ktorým sa menil a doplňal zákon č. 514/2003 Z. z. v časti ustanovenia § 4 ods. 1 písm. b) jednoznačne vyriešil Najvyšší súd Slovenskej republiky v rozsudku sp. zn. 8Cdo/289/2014 zo 14. októbra 2015 uverejnenom v Zbierke stanovísk NS SR a rozhodnutí súdov SR pod č. 6/2016 tak, že od účinnosti zákona č. 412/2012 Z. z., t. j. od 01. 01. 2013 je orgánom konajúcim v mene štátu vo veci náhrady škody podľa § 4 ods. 1 písm. f) zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci Generálna prokuratúra Slovenskej republiky, ak v trestnom konaní, ktoré sa neskončilo právoplatným odsúdením obžalovaného, prokurátor zamietol sťažnosť proti uzneseniu vyšetrovateľa policajného zboru alebo povereného príslušníka zboru a podal v trestnej veci obžalobu príslušnému súdu. V dôvodoch tohto rozhodnutia Najvyššieho súdu SR je vysvetlené, že je bez významu, komu adresoval poškodený žiadosť o predbežné prerokovanie nároku a či v konaní začatom pred 01. 01. 2013 konal v mene štátu iný orgán verejnej moci, pretože na prípadnú zmenu orgánu konajúceho v mene štátu musí súd prihliadnuť z úradnej povinnosti. Námetka Generálnej prokuratúry SR, že nie je orgánom oprávneným konať v mene štátu v tomto spore nebola dôvodne vznesená.

12. Skutkový stav ohľadne trestného stíhania žalobcu popísal súd prvej inštancie v rozsudku vo veci samej, tento strany sporu nespochybňujú. Z predložených listinných dôkazov súd prvej inštancie správne zistil, že uznesením Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Lučenci, úrad justičnej a kriminálnej polície Policajného zboru Lučenec z 30. 11. 2006 sp. zn. ČVS: ORP-688/OVK-Lc-2006 bolo začaté trestné stíhanie a súčasne vznesené obvinenie C. N. spolu s jeho bratom N. N.m a otcom N. N.m pre spolupáchateľstvo trestného činu porušovania domovej slobody podľa § 9 ods. 2 k § 238 ods. 1, ods. 2, ods. 3 zákona č. 140/1961 Zb., voči ktorému podal obvinený C. N. sťažnosť, ktorú prokurátor Okresnej prokuratúry Zvolen uznesením z 3. januára 2007 sp. zn. 1Pv/994/05-31 ako nedôvodnú zamietol. Prokurátor Okresnej prokuratúry Zvolen podal dňa 8. apríla 2009 obžalobu na Okresný súd Zvolen aj na žalobcu C.a XT/XX/XXXX, ktorý bol rozsudkom Okresného súdu Zvolen sp. zn. 3T/60/2009 zo 07. 11. 2011 oslobodený spod obžaloby pre trestný čin porušovania domovej slobody v spolupáchateľstve, pretože nebolo dokázané, že sa stal skutok, pre ktorý bol obžalovaný žalobca trestne stíhaný.

13. Žalovaná s odkazom na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky z 13. 11. 2013 sp. zn. II. ÚS 163/2013 tvrdí, že základ nároku žalobcu na náhradu škody nie je daný z dôvodu, že nie každé rozhodnutie o vznesení obvinenia, ak trestné stíhanie neskončilo právoplatným odsúdením obvineného, možno považovať za nezákonné rozhodnutie.

14. Zákon č. 514/2003 Z. z. neupravuje výslovne nárok na náhradu škody v prípade oslobodenia obžalovaného spod obžaloby. Judikatúra Najvyššieho súdu Slovenskej republiky je však jednoznačná v záveroch, že rovnaký význam ako zrušenie právoplatného uznesenia o vznesení obvinenia pre

nezákonnosť má aj zastavenie trestného stíhania alebo oslobodenie spod obžaloby. Skutočnosť, že nedošlo k zrušeniu rozhodnutia, ktorým sa začína trestné stíhanie na tom nič nemení. Podstata nároku na náhradu škody sa totiž v tomto prípade neviaže na (ne)správnosť postupu orgánov činných v trestnom konaní pri začatí trestného stíhania, ale na samotný výsledok trestného stíhania (porovnaj napríklad rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Cdo/194/2010, 7Cdo/145/2011, 7MCdo/27/2012, 4MCdo/15/2009, 7Cdo/87/2012 a tiež 4Cdo/66/2018 z 21. novembra 2018, v ktorom sa Najvyšší súd Slovenskej republiky s rovnakou argumentáciou Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky aj s odkazom na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 18. októbra 2010 sp. zn. 4MCdo/15/2009 uverejnené v Zbierke stanovísk NS SR a rozhodnutí súdov SR pod R 37/2014 a rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky zo 7. júla 2016 sp. zn. I. ÚS 320/2016 uviedol, že najvyšší súd zotrváva na záveroch vyjadrených v rozhodnutí R 37/2014 a oproti nálezu sp. zn. II. ÚS 163/2013 aj Ústavný súd SR v neskoršom rozhodnutí zo 7. júla 2016 sp. zn. I. ÚS 320/2016 konštatoval, že nárok na náhradu škody spôsobenej začatím trestného stíhania sa posudzuje ako nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím. Rozhodujúcim meradlom opodstatnenosti (zákonosti) začatia (vedenia) trestného stíhania je neskorší výsledok trestného stíhania a že pre posúdenie nezákonnosti rozhodnutia, resp. postupu orgánu činného v trestnom konaní nie je rozhodujúce, ak orgány činné v trestnom konaní vyhodnotili pôvodné podozrenie ale to, či sa ich podozrenie v trestnom konaní potvrdilo.

14.1 Odvolací súd konštatuje, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je v súlade s rozhodovacou praxou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky o tom, že ak došlo k zastaveniu trestného stíhania alebo k oslobodeniu spod obžaloby, je potrebné vychádzať z toho, že občan čin nespáchal a že trestné stíhanie proti nemu nemalo byť začaté. Nárok na náhradu škody spôsobenej začatím trestného stíhania neskončeného odsúdením obvineného sa preto posudzuje ako nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím.

15. Rozhodnutie, od ktorého si žalobca odvodzuje nárok na náhradu škody vo forme náhrady nemajetkovej ujmy bolo vydané 30. 11. 2006. V zmysle § 27b ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. sa zodpovednosť za škodu spôsobenú rozhodnutiami, ktoré boli vydané pred nadobudnutím účinnosti zákona č. 517/2008 Z. z., ktorým sa menil a dopĺňal zákon č. 514/2003 Z. z. aj v § 17 spravuje predpismi účinnými do 31. decembra 2008.

16. Podľa § 17 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z. v znení účinnom do 31. 12. 2008 v prípade, ak iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, uhrádza sa aj nemajetková ujma v peniazoch, ak nie je možné uspokojiť ju inak.

17. Žalobca tvrdí, že nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci a nezákonným vedeným trestného stíhania mu bola spôsobená nemajetková ujma, ktorú nie je možné uspokojiť inak, ako priznaním náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch. Nemajetková ujma má spočívať v poškodení jeho povesti, v zdravotných problémoch vyvolaných stresom z trestného stíhania a ukončením kariéry brankára futbalového klubu.

18. Žalovaná tvrdí, že žalobcu, že sa mu od štátu nedostalo žiadneho odškodnenia za nezákonne vedené trestné stíhanie nepoprela. Zo strany štátu sa nikto žalobcovi za bezdôvodne vedené trestné stíhanie neospravedlnil. Odvolací súd je toho názoru, že oslobodenie spod obžaloby po päťročnom trestnom stíhaní nie je dostatočným zadosťučinením pre žalobcu a nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch žalobcovi vznikol. I keď žalobca nepredložil zdravotnú dokumentáciu preukazujúcu ním uvádzané zdravotné potiaže spôsobené stresom z trestného stíhania, odvolací súd na základe všeobecných znalostí o možnostiach reakcie organizmu na stres žalobcovi uveril, že stres z úkonov orgánov činných v trestnom konaní v ňom vyvolal zdravotnú nepohodu prejavujúcu sa nielen fyzickými prejavmi, ale aj formou psychického stresu, ktorý mohol vplývať na jeho výkony pri futbalových zápasoch z dôvodu nekoncentrácie na vykonávanú činnosť. Na druhej strane je potrebné uviesť aj to, že sám žalobca pri výpovedi pred súdom prvej inštancie uviedol, že v čase, keď sa nemusel zúčastňovať úkonov trestného konania bol celkom v pohode a stres prežíval len v súvislosti s účasťou na jednotlivých úkonoch. Nebolo v konaní preukázané, ako to tvrdí žalobca, že by jeho dobrá povest' utrpela v mieste bydliska ani že by kvôli trestnému stíhaniu musel ukončiť kariéru brankára. V čase, keď odchádzal žalobca do cudziny už zmluvu s konkrétnym futbalovým klubom uzavretú nemal a do cudziny podľa vlastného vyjadrenia odišiel potom, keď zistil, že z príjmu z futbalu nevyžije. Žiaden z

priateľov z dôvodu trestného stíhania žalobcu s ním kontakt neprerušil, priateľka žalobcu sa stala jeho manželkou a nepohoda v rámci rodiny žalobcu nesúvisela len s trestným stíhaním žalobcu, ale aj ďalších obžalovaných z toho istého skutku, ktorého sa mali dopustiť v spolupáchateľstve dvaja bratia N. a C. N. a ich otec XXX,- N. starší. Po takto zistenom skutkovom stave súd prvej inštancie správne za kritérium určenia výšky náhrady nemajetkovej ujmy zvolil dĺžku trestného stíhania a suma 4 000,- € priznaná žalobcovi sa vzhľadom na ostatné iba všeobecne tvrdené následky trestného stíhania vo vzťahu k žalobcovi javí ako primeraná. Žalobca v priebehu celého konania žiadnym spôsobom nezdôvodnil, prečo práve suma 25 000,- € má vyrovnať zásah štátu do sféry jeho osobnostnej integrity, prečo a o koľko by bol šťastnejší a spokojnejší, keby mu štát vyplatil náhradu nemajetkovej ujmy v sume 25 000,- € a nie 4 000,- €. Až taký strach z výsledku trestného stíhania než tvrdí žalobca (právny zástupca žalobcu) v žalobe a odvolaniach žalobca mať nemohol, keď si pre účely trestného konania obhajcu nezvolil, podľa výpovede pred súdom nebol oboznámený ani s trestnou sadzbou za trestný čin, spáchanie ktorého sa mu kládlo za vinu a nevyhľadal ani odbornú pomoc psychológa či psychiatra.

19. Odvolací súd zhrnúc uvedené uzatvára, že nárok na náhradu nemajetkovej ujmy žalobcovi vznikol po splnení kumulatívnych predpokladov zodpovednosti štátu za nemajetkovú ujmu, pretože orgán verejnej moci vydal rozhodnutie, ktoré sa v dôsledku oslobodzujúceho rozsudku vo vzťahu k žalobcovi považuje za nezákonné, žalobcovi vznikla nemajetková ujma z dôvodu nutnosti podrobovať sa úkonom orgánov činných v trestnom konaní na úkor svojho voľna, zdravia a psychickej pohody, ktorú nie je možné uspokojiť inak, než peňažnou náhradou. Výška náhrady nemajetkovej ujmy bola súdom prvej inštancie odôvodnená s odkazom na zistený skutkový stav, úvaha súdu prvej inštancie sa nejaví ako svojvoľná, žalobca ani žalovaná argumentáciou v odvolaniach nespochybnili správnosť úsudku súdu prvej inštancie, z tohto dôvodu bol rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku o povinnosti žalovanej plniť žalobcovi aj v časti, ktorej bola vo zvyšku uplatneného nároku žaloba zamietnutá, potvrdený.

20. Súd prvej inštancie rozhodoval o trovách konania v rozsudku o veci samej správne podľa ustanovenia § 142 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku účinného v čase jeho rozhodovania, keď rozhodnutie o výške plnenia záviselo od úvahy súdu. Žalobcu, ktorý svojím nárokom na náhradu nemajetkovej ujmy u súdu uspel, hoci len čiastočne, bolo potrebné považovať za úspešnú stranu v spore a za základ výpočtu odmeny advokáta vziať sumu priznanú rozhodnutím súdu (k tomu porovnaj rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3MCdo/14/2009, 1MCdo/4/2007, 2MCdo/3/2006, 3MCdo/9/2007, MCdo/2/2009).

21. Súd prvej inštancie nevysvetlil, z akého dôvodu v dopĺňacom rozsudku č. k. 7C/73/2013-144 opätovne rozhodol o trovách konania. Z bodu 7 odôvodnenia dopĺňacieho rozsudku z 26. 01. 2018 sa javí, že súd prvej inštancie mienil priznať žalovanej nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu len v časti dopĺňacieho rozsudku, ktorým zamietol žalobu o ďalších 1 000,- €, ale táto úvaha okresného súdu nezodpovedá procesnej úprave konania pred súdom. O trovách konania rozhoduje súd v závislosti od výsledku celého konania. Konanie o vydaní dopĺňacieho rozsudku nie je samostatným konaním, len doplnením (opravou) už vydaného rozhodnutia. Úspešnou stranou v spore v zmysle § 142 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku bol žalobca, ktorému vznikol nárok na náhradu trov konania voči žalovanej v plnom rozsahu. Výška trov konania bola v súlade s vtedy účinnou úpravou rozhodovania o trovách konania vyjadrená priamo vo výroku rozsudku o veci samej v správnej výške.

22. V odvolacom konaní neuspela svojím odvolaním žiadna zo sporových strán. Vzhľadom na predmet konania, kde výška plnenia závisela od úvahy súdu je nepodstatné, v akom rozsahu v peňažnom vyjadrení napádala rozsudok súdu prvej inštancie. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 255 ods. 2 C. s. p. tak, že žiadnej zo strán nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal pre ich rovnaký čiastočný (ne)úspech v odvolacom konaní.

23. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C. s. p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C. s. p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C. s. p.).

Dovolanie v prípadoch uvedených v § 421 odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) C. s. p. (§ 421 ods. 2 C. s. p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 C. s. p. nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 C. s. p.); na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 C. s. p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C. s. p.).

Dovolanie môže podať strana sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C. s. p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii; ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C. s. p.); dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 C. s. p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C. s. p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 C. s. p.).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 C. s. p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom; dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C. s. p.); povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa

predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C. s. p.).